

Malmen Montessori
Org. nr. 864501-2132
info@malmen.com

2023-03-09

1 (8)

Dnr SI 2020:8002

Uppföljningsbeslut

---

efter kvalitetsgranskning av läsfrämjande arbete i
grundskolan – med särskilt fokus på
undervisningen i svenska i årskurs 4–6 vid Malmen
Montessori i Borås kommun med Malmen
Montessori som huvudman

Bakgrund

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av det läsfrämjande arbetet i grundskolan – med särskilt fokus på undervisningen i svenska i årskurs 4–6 vid Malmen Montessori. Granskningen genomfördes under hösten 2021.

Vid granskningen bedömde Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 27 maj 2022, dnr SI 2020:8002.

Skolinspektionen begärde att huvudmannen för Malmen Montessori senast den 25 november 2022 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Malmen Montessori har inkommit med en sådan redovisning den 24 november 2022.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Bedömningsområde 1: Läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6

Huvudmannen har i sin redovisning visat att rektorn med personal har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Bedömningsområde 2: Skolans övergripande läsfrämjande arbete

Huvudmannen har i sin redovisning visat att rektorn med personal har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Bedömningsområde 1: Läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att på ett strukturerat sätt ta reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor för att synliggöra eventuella mönster och skillnader i de egna elevgrupperna. Med ett sådant underlag har lärarna en

grund för att på ett genomtänkt och varierat sätt kunna stimulera alla elevers läsintresse och läsvanor.

Skolinspektionen bedömer att rektorn tillsammans med lärarna har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Det framgår av huvudmannens redovisning att skolan infört frågor om elevernas läsvanor och läsintresse vid elevernas utvecklingssamtal. Svaren antecknas i elevernas individuella utvecklingsplaner och kommer att följas upp vid nästkommande samtal, eller tidigare i de fall det träffas individuella överenskommelser. Av huvudmannens redovisning framgår även att skolan genomfört enkätundersökningar i samtliga klasser i årskurserna 4–5 med fokus på elevernas läsintresse och läsvanor. Lärarna har analyserat svaren ifrån enkätundersökningarna tillsammans med svaren som uppgivits vid utvecklingssamtalen med syftet att identifiera mönster och skillnader på grupp- respektive individnivå. I en klass var det till exempel viktigt för eleverna att delta vid inköp av böcker, i en annan klass motiverades eleverna av att läsa för yngre elever och i en tredje klass svarade många elever att det var viktigt med lugn och ro i samband med läsning. Av huvudmannens redovisning framgår även att lärarna utifrån ovannämnda analys infört lässtunder där eleverna får välja när de ska avsluta sin läsning. Detta med anledning av att de identifierat att många elever behöver längre lässtunder för att hinna fångas av läsningen. Vidare har samtliga klasser på mellanstadiet numera regelbundna lässtunder och lärarna har infört moment där eleverna ger varandra boktips.

Huvudmannen uppger att de vidtagna åtgärderna utvecklat skolans kvalitet bland annat genom att skolans personal nu har en större medvetenhet om elevernas läsintresse och läsvanor. Huvudmannen uppger vidare att denna ökade medvetenhet blir synlig till exempel genom att lärarna erbjuder eleverna ett bredare utbud av texter, men även genom att de ger mer riktade texter i undervisningen avseende innehåll, typ av text och svårighetsgrad. Huvudmannen anger därutöver att involverandet av eleverna vid inköp av böcker har ökat deras delaktighet, vilket i sin tur lett till ett ökat intresse för litteratur. Huvudmannen förväntar sig på längre sikt att lärarnas ökade medvetenhet gör att de ytterligare kommer kunna stimulera elevernas läsintresse bland annat genom att bredda såväl som fördjupa innehållet i det eleverna läser. Huvudmannen förväntar sig även på längre sikt att de genom att specifikt lyfta elevernas läsvanor och läsintresse vid utvecklingssamtalen kommer att öppna upp för samverkan med hemmet vad beträffar elevernas läsning.

Bedömningsområde 2: Skolans övergripande läsfrämjande arbete

Skolinspektionen bedömde att utvecklingsarbeten behövde inledas inom följande områden:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor så att det blir mer metodiskt och långsiktigt. I detta arbete behöver rektorn aktivt verka för att samverkan och kunskapspridning sker kring det läsfrämjande arbetet. Rektorn behöver även leda ett arbete för att skapa fysiska och sociala miljöer i skolan som stimulerar elevernas intresse för läsning. Vidare behöver rektorn och lärarna tillsammans utveckla arbetet så att skolbiblioteket används som en resurs i det läsfrämjande arbetet i samtliga årskurser

Skolinspektionen bedömer att rektorn tillsammans med lärarna har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Det framgår av huvudmannens åtgärdsredovisning att de tre förstelärare på skolan som arbetar med det läsfrämjande arbetet hållit två föreläsningar om ett läsfrämjande arbetssätt för skolans samtliga pedagoger. Av huvudmannens redovisning framgår det vidare att rektorn har tillsatt en skolövergripande arbets- och utvecklingsgrupp med representanter från samtliga arbetslag för en samverkan och samplanering kring det läsfrämjande arbetet för förskoleklass samt årskurserna 1–9. Rektorns syften med att tillsätta gruppen var att inventera hur skolan arbetar för att stimulera elevernas läsintresse och läsvanor i de olika stadierna, hur de framledes ska arbeta med att identifiera mönster och skillnader i elevernas läsning och vilka insatser de vid behov behöver genomföra för att bemöta eventuella skillnader. Huvudmannen uppger i sin redovisning att skolan redan vidtagit ett antal åtgärder utifrån arbetsgruppens arbete. Rektorn tillsammans med skolans personal har infört dagliga lässtunder för förskoleklass upp till årskurs 9. Skolan har även uppmärksammat Nobelpristagaren i litteratur, deltagit i barnboksveckan och i ämnet geografi har lärarna berättat om författare i samband med att de går igenom olika länder. Några lärare har vidare deltagit vid den internationella bokmässan för inköp och för att få inspiration. Därutöver framgår det av huvudmannens redovisning att rektorn beslutat att det läsfrämjande arbetet ska vara en viktig del av verksamheten på fritidshemmet. Bland annat ska nya böcker köpas in till fritidshemmet i syfte att stimulera till läsning och fritidshemmets personal planerar in läsfrämjande aktiviteter varje vecka.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att den tidigare omnämnda arbetsgruppen, på rektorns initiativ, även arbetat med frågor som rör den fysiska och

sociala miljöns betydelse för skolans läsfrämjande arbete. Med anledning av gruppens arbete uppger huvudmannen att ett antal åtgärder vidtagits. Skolan har inrett vad de kallar *sinnesrum* i anslutning till biblioteket dit pedagoger från såväl skolan som fritidshemmet kan gå med mindre grupper för såväl gemensam som enskild läsning i en rofylld miljö. Vidare har läshörnor med kuddar och puffar skapats i klassrummen för elever i årkurs 6 och 7, vilket redan fanns i klassrummen som de lägre årskurserna förfogar över.

Huvudmannen uppger i sin åtgärdsredovisning att rektorn i samband med läsårsstarten 2022 avsatte tid för skolbibliotekspersonalen att i samråd med lärarna utveckla biblioteksverksamheten vilket resulterat i att de under höstterminen 2022 genomfört ett antal aktiviteter för att skolbiblioteket i större utsträckning ska användas som en resurs i undervisningen. Av huvudmannens redovisning framgår att skolbibliotekets personal försett klassrummen från förskoleklass upp till årskurs 5 med boklådor. Boklådorna byts ut regelbundet eller när läraren så önskar. Skolbibliotekspersonalen har även varit ute i klasserna och berättat om sin verksamhet samt haft introduktion för klasserna på plats i skolbiblioteket. För att ge varje elev möjlighet till såväl tid som stöttning i val av litteratur har varje klass schemalagts till en specifik tid i skolbiblioteket, där också läraren följer med för att stötta. Skolbibliotekspersonalen har också infört en önskelåda i skolbiblioteket där eleverna får lämna önskemål om inköp av böcker. Även lärarna har möjlighet att lämna in önskemål kring inköp till skolbiblioteket.

Huvudmannen uppger att de vidtagna åtgärderna utvecklat skolans kvalitet bland annat genom att rektorn och skolans personal nu arbetar mer strukturerat och systematiskt med det läsfrämjande arbetet. Huvudmannen uppger vidare att det kollegiala samarbetet har lett till ökad kunskapsspridning kring det läsfrämjande arbetet och har gjort att lärarna främst i svenska har kunnat dela med sig av hur man kan arbeta läsfrämjande och läsutvecklande även i andra ämnen. Det kollegiala samarbetet har också, enligt huvudmannen, lett till en ökad kunskapsspridning om hur lärarna arbetar läsfrämjande i andra åldersgrupper än den egna. Huvudmannen uppger att den ökade kunskapen och medvetenheten bland lärarna har gjort att fler har sett möjligheten att arbeta med läsning och läsfrämjande inom ramen för fler ämnen. Vidare uppger huvudmannen att den ökade kunskapen om skolmiljöns betydelse för att främja läsning har lett till att fler lärare aktivt har sett över miljön i sitt egna klassrum.

- Rektorn och skolpersonalen behöver genom kontinuerliga uppföljningar och analyser skapa en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader gällande läsintresse och läsvanor bland eleverna på den egna skolan, samt vid behov genomföra insatser för att möta identifierade skillnader.

Skolinspektionen bedömer att rektorn med personal har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Det framgår av huvudmannens åtgärdsredovisning att den skolövergripande arbets- och utvecklingsgruppen, som tidigare omnämnts, på rektorns uppdrag under hösten 2022 följt upp och analyserat elevernas läsintresse och läsvanor genom såväl frågor vid utvecklingssamtal som genom enkätundersökningar. Vidare har rektorn tillsammans med förstelärarna och arbetsgruppen utformat en skolövergripande plan för hur skolan ska arbeta med att följa upp och analysera elevernas läsintresse och läsvanor. Syftet med planen är att skapa en röd tråd och en progression i hur skolan arbetar med dessa frågor från förskoleklass upp till årskurs 9. Av planen framgår bland annat när och hur lärarna ska följa upp elevernas läsintresse och läsvanor, lärarnas behov av kompetensutveckling för att möta olika typer av skillnader och mönster samt behov av ytterligare inköp av böcker till klassrum och skolbibliotek.

Huvudmannen uppger att de vidtagna åtgärderna utvecklat skolans kvalitet bland annat genom att personalen nu har en gemensam bild från förskoleklass till årskurs 9 om hur elevernas läsintresse och läsvanor ser ut. Lärarna har även genom föreläsningar blivit mer medvetna om vad aktuell forskning påvisar om barn- och ungdomars läsvanor och läsintresse. Huvudmannen uppger vidare att de olika avstämningpunkterna för när och hur elevernas läsintresse och läsvanor ska följas upp och analyseras har skapat en struktur för lärarna och att arbetet verkligen har blivit genomfört. Lärarnas gemensamma diskussioner om vilka mönster de kan se bland skolans elever gällande deras läsning och läsvanor har, enligt huvudmannen, lett till att skolans personal även genomfört ett skolgemensamt fokusområde om studieteknik och som till en stor del handlat om hur eleverna läser texter.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Stina Johansson, beslutsfattare.

I den slutliga handläggningen har även Robert Östberg, föredragande medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/lasframjande-arbete-i-grundskolan/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Bedömningsområde 1: Läsförämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6

Författningsstöd

1 kap. 4 § samt 3 kap. 2 § skollagen (2010:800).

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.

Bedömningsområde 2: Skolans övergripande läsförämjande arbete

Författningsstöd

2 kap 9 §, 3 kap. 2 § samt 4 kap. 4 § skollagen (2010:800).

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.